

LEKTIEINKLUDERENDE UNDERVISNING

Idéer og øvelser

Læsestrategier

Formålet med læsestrategierne er at variere læsestrategierne og give kursisterne nogle redskaber til, hvordan de selv kan læse og forstå en tekst. Mange af dem har dårlige (ingen) læsevaner, så de har brug for hjælp til, hvordan de kan åbne en faglig tekst.

1. Individuel begrebslæsning (med valgte begreber)

Formål: At læse og forstå en tekst samt at forklare de svære begreber i teksten

Beskrivelse: På bilag 1 ses hvordan et skema til individuel begrebslæsning kan se ud. Kursisterne skal forklare de valgte begreber undervejs

Fordele/ulemper: Det tager lang tid

2. Individuel begrebslæsning (uden valgte begreber)

Formål: At læse og forstå en tekst samt at forklare de svære begreber i teksten

Beskrivelse: På bilag 2 ses, hvordan et skema til individuel begrebslæsning kan se ud. Kursisterne skal nu selv vælge de begreber, som skal forklares, hvilket kan være en udfordring.

Fordele/ulemper: Det er en god øvelse at skulle udvælge begreber, men det kan også være svært for nogle.

3. Makkerlæsning

Formål: At læse og forstå en tekst

Beskrivelse: Kursisterne organiseres i makkerpar, hvorefter de sammen læser teksten højt for hinanden

Fordele/ulemper: Makkerlæsning kan bruges til de fleste tekster.

4. Rollelæsning

Formål: At læse og forstå en svær tekst samt at skabe et overblik over teksten ved at lave små overskrifter undervejs.

Beskrivelse: Rollelæsning stammer fra Cooperative Learning. På bilag 3 ses, hvordan rollelæsning kan organiseres. I den oprindelige version er der fire deltagere i gruppen, men jeg har erfaring med, at det fungerer bedst med tre.

Fordele/ulemper: Rollelæsning er god til svære tekster, fordi kursisterne kan hjælpe hinanden med at forstå det skrevne. Overskrifterne er gode, hvis kursisterne senere skal danne sig et overblik over, hvad teksten handler om.

5. Spørgsmålslæsning (kan eventuelt kombineres med makkerlæsning)

Formål: At læse og forstå teksten samt at gå i dialog med teksten undervejs.

Beskrivelse: I margen af teksten kan læreren stille nogle spørgsmål, som skal besvares undervejs. På denne måde kommer kursisterne i dialog med teksten mens de læser.

6. Lydfiler

Formål: Kursisterne kan følge med i teksten, mens den bliver læst op for dem.

Beskrivelse: Der findes efterhånden mange steder, hvor man kan finde tekster og bøger på lydfiler.

Se eventuelt: Audiobooks (en gratis app med oplæsning af engelske tekster)

<http://www.dr.dk/hca/da/eventyrteatret/oplaesninger/> (hjemmeside med oplæsning af danske eventyr)

www.netlydbog.dk (med et lånerkort fra biblioteket kan man her låne oplæsninger med både skønlitteratur og faglitteratur læst op)

www.youtube.com

CD-ord

www.vocaroo.dk (her kan man selv læse op og lave en lydfil)

Fordele/ulemper: Nogle kursister synes det er nedværdigende at skulle lytte fremfor at læse selv. Det er dog en god hjælp til de svage, som får hjælp til at læse svære ord

7. Oplæsning

Formål: At læse en tekst på klassen, hvor spørgsmål kan besvares undervejs.

Beskrivelse: Læreren læser teksten højt eller kursisterne skiftes til at læse teksten højt

Fordele/ulemper: Der bliver meget klasseundervisning, hvis teksten er lang. Til gengæld kan det være hensigtsmæssigt, hvis teksten er svær, fordi ord kan forklares undervejs. Nogle kursister bryder sig ikke om at læse højt, hvorfor det kræver tillid i klasserummet.

8. Alternativer

Formål: At mindske læsebyrden

Beskrivelse: Find alternativer til læsning. Kan det være mere givtigt at se på en tabel/figur eller en video, som forklarer indholdet? Tænk i kompetencer i stedet for indhold.

Fordele/ulemper:

Differentiering – varianter af gruppearbejde

Formålet med nedenstående øvelser er at rumme både de svage og stærke kursister. Der er indlagt differentiering ind i øvelserne.

1. Google Docs (især god over flere dage)

Formål: Grupperne besvarer spørgsmål lavet i Google Docs.

Beskrivelse: Mens grupperne besvarer spørgsmålene kan både læreren og de enkelte gruppemedlemmer se deres besvarelser. Det giver god mulighed for at vejlede dem. Hvis arbejdet foregår over flere dage, kan læreren fra dag til dag stille uddybende spørgsmål.

Fordele/ulemper:

2. Matrixgrupper

Formål: At kursisterne løser opgaver på forskellige niveauer, hvorefter de fremlægger deres opgaver for kursister fra de andre grupper.

Beskrivelse: Der dannes grupper på ca. fire kursister. Hver gruppe får en opgave, men ingen grupper får samme opgave. Når grupperne har løst deres opgave dannes nye grupper på den måde at der er en person fra alle de første grupper. Således mødes ca. 4-5 kursister, som har løst hver sin opgave. Kursisterne fremlægger deres opgave for de andre i gruppen.

Fordele/ulemper: Kursisterne tvinges til at arbejde seriøst, da de skal fremlægge for andre kort tid efter. De første grupper kan dannes således, at der er forskellige niveauer i opgaverne. Det fungerer bedst, hvis antallet i klassen er 16 eller 25.

3. Quiz og byt

Formål: Kursisterne får besvaret forskellige spørgsmål, mens de får bevægelse og får blandet sig med deres klassekammerater

Beskrivelse: Alle kursister får et kort med spørgsmål og svar og går nu rundt mellem hinanden. Når de møder en klassekammerat stopper de op og 1. kursist stiller 2. kursist spørgsmålet på kortet som denne skal svare på. Derefter stiller 2. kursist sit spørgsmål til 1. kursist og denne svarer. Når begge kursister har svaret korrekt bytter de kort og går videre til næste klassekammerat. Hvis man ikke kan finde en ledig klassekammerat stiller man sig et synligt sted med hånden i vejret og venter på at en bliver ledig.

Fordele/ulemper: Øvelsen kræver, at kursisterne kan svare uden at skulle kigge i bøger eller notater. Derfor er den god til repetition. Kursisterne får god bevægelse, men det kræver plads.

4. Svar-bazar

Formål: Kursisterne får besvaret forskellige spørgsmål, mens de får bevægelse og får blandet sig med deres klassekammerater

Beskrivelse: Hver kursist får udleveret et ark med spørgsmål. Arket har plads til skriftlige svar og underskrifter (se bilag 4). Kursisterne cirkulerer og finder en partner. Kursist 1 stiller et spørgsmål fra arket. Kursist 2 svarer, hvorefter kursist 1 skriver svaret på sit opgaveark. Kursist 2 tjekker svaret og skriver sine initialer ud for svaret. Herefter gentages samme procedure, dog er det kursist 2 som stiller sit spørgsmål. De går nu videre for at finde en ny partner.

Fordele/ulemper: Øvelsen kræver, at kursisterne kan svare uden at skulle kigge i bøger eller notater. Derfor er den god til repetition. Kursisterne får god bevægelse, men det kræver plads

5. Workshops

Formål: Kursisterne får arbejdet med forskellige opgaver på tid

Beskrivelse: Læreren laver nogle stationer, som kursisterne skal igennem i løbet af lektionerne.

Fordele/ulemper: Læreren kan arrangere workshops, hvor kursisterne er selvkørende. Således kan læreren selv stå for en workshop og gennemgå noget fagligt med en lille gruppe af kursister.

Øvelsen kræver dog flere lokaler

6. Begrebskort

Formål: Kursisterne får repeteret svære begreber

Beskrivelse: Læreren laver nogle kort, hvorpå der skrives forskellige begreber. Kursisterne arrangeres i grupper, og de skiftes til at trække et kort, hvorefter de forklarer det begreb, som står på kortet.

Fordele/ulemper: God til repetition

7. Venn-diagram

Formål: At sammenligne teorier eller tekster

Beskrivelse: Halvdelen af klassen læser en tekst/teori, mens den anden halvdel læser en anden. Når en valgt tid er gået mødes to kursister, som har forskellige tekster/teorier. De udfylder sammenligningsdiagrammet på bilag 5.

Fordele/ulemper: De hurtige kursister kan, hvis de bliver færdig med den første tekst/teori, gå i gang med den anden.

Differentiering – varianter af individuelt arbejde

Formålet med nedenstående er lave nogle differentierede øvelser. Kursisterne arbejder hver for sig, men både de svage og stærke kan rummes.

1. Åbne opgaver (fx i Padlet)

Formål: At lave åbne opgaver, som de forskellige kursister kan løse på samme tid.

Beskrivelse: En åben opgave er en opgave, hvor der kan være en eller flere løsninger. Opgaven konstrueres således, at den kan løses på forskellige niveauer. Altså kan den stærke kursist og den svage kursist arbejde med samme opgave, men løse den på forskellige vis.

Fordele/ulemper:

2. Korte fremlæggelser

Formål: Kursisterne laver differentierede opgaver

Beskrivelse: Der uddeles forskellige opgaver til de enkelte kursister. Kursisterne skal lave deres egen opgave, som de skal fremlægge for resten af holdet. Når de er færdige med denne opgave, skal de nå så mange af de andre som muligt.

Fordele/ulemper: Opgaven kan også løses i makkerpar/grupper. Det fungerer rigtig godt, hvis det er forskellige figurer og tabeller, som deles ud til de forskellige kursister.

En HF-lærer fra KVUC har god erfaring med at klippe tabellerne/figurerne ud og lade kursisterne samle dem.

3. Trappetigen

Formål: At lave opgaver på forskellige abstraktionsniveauer.

Beskrivelse: De mest basale opgaver skal alle kursister nå, mens det kun er de dygtigste kursister, som når opgaverne på de højeste abstraktionsniveauer.

Fordele/ulemper: Ikke alle kursister når lige mange opgaver

4. Sekundærlitteratur / sekundæropgaver

Formål: At have nogle sekundæropgaver til de hurtige

Beskrivelse: Læreren laver nogle sekundæropgaver, som de hurtigste kursister skal lave. Det kan være en god ide, hvis disse opgaver rent faktisk bruges til noget. Det kan være, at kursisterne laver notater til resten af klassen eller at de fremlægger for resten af klassen

Fordele/ulemper: Nogle kursister kan synes, at det er irriterende at lave dette ekstraarbejde. Det er vigtigt, at deres arbejde bruges til noget, men det kan være svært i praksis.

5. Multiple choice

Formål: Træne færdigheder

Beskrivelse: I www.quizdini eller www.quizbean.dk er det muligt at lave forskellige quizzer. De er gode at bruge som afveksling / repetition.

Fordele/ulemper: Disse quizzer er bedst at bruges til det faglige indhold, som, skal læres udenad.

Prøv eventuelt på

kortlink.dk/ck4c (sætningsanalyse)

kortlink.dk/d9ue (basal samfundsfag)

kortlink.dk/d9uf (glossary Robin Hood)

kortlink.dk/d5k3 (verber)

6. Videoer

Formål: Klassegennemgang laves på video

Beskrivelse: Læreren finder en video eller laver en video, hvor kursisterne kan se en gennemgang af et fagligt indhold.

Fordele/ulemper: Det giver variation i undervisningen, og kursisterne kan se den igen og igen. Ulempen er, at der ikke skabes et fælles spørgeforum, hvor alle i klassen kan høre spørgsmål.

Evalueringstrategier:

1. Google Docs

Formål: At lave en løbende evaluering af kursisterne

Beskrivelse: Lav et Google Dokument, hvor kursisterne også får redigeringsadgang. Læreren kan løbende give faglige vurderinger i dokumentet, mens kursisterne også kan evaluere sig selv.

Fordele/ulemper: Det skal virkelig bruges i praksis for at det fungerer

2. Portefølje

Formål: At kursisterne kan se en progression i deres skolearbejde

Beskrivelse: Kursisterne har en mappe, hvor de samler gode produkter og opgaver.

Fordele/ulemper: Porteføljen skal bruges og kigges i til evalueringer, da den ellers mister sin betydning.

3. Selvevalueringsskemaer

Formål: At kursisterne reflekterer over deres egen læring

Beskrivelse: Efter et emne eller en time vurderer kursisterne selv, om de har lært det faglige indhold. På bilag 6 ses forskellige skemaer, som kan bruges til selvevaluering.

Fordele/ulemper: Det tager tid for læreren at gennemse deres evalueringer. Det kan dog være rigtig godt for mange kursister, at de bliver mere reflekterende i forhold til egen læring. Læreren kan også få et overblik over, om der er et fagligt indhold, som skal gennemgås igen.

4. Google Formular

Formål: Det faglige indhold evalueres

Beskrivelse: I Google Formular kan man lave forskellige spørgeskemaer. Man kan lave spørgeskemaer med et fagligt indhold for at tjekke, om kursisterne kan, det de skal. Man kan også lave spørgsmål, hvor de i højere grad reflekterer over egen læring og indsats

Fordele/ulemper: Kursisterne kan ikke løbende se, om de har svaret korrekt på faglige spørgsmål. Svarene skal gives tilbage til kursisterne. Fordelen ved Google Formular er, at læreren kan lave statistik over kursisters svar.

Prøv eventuelt på kortlink.dk/crkm

Bilag 1: Individuel begrebslæsning (med begreber)

Læreren har valgt nogle begreber, som kursisterne forklarer under læsningen

Begreb	Forklaring
Begreb 1	
Begreb 2	
Begreb 3	
Begreb 4	
Begreb 5	
Begreb 6	
Begreb 7	
Begreb 8	
Begreb 9	

Bilag 2: Individuel begrebslæsning (uden valgte begreber)

Kursisten finder selv de centrale begreber og forklarer dem

Begreb	Forklaring

Bilag 3: Rollelæsning

Rollelæsning: I skal læse teksten sammen i gruppen. I skal skiftes til at have disse roller:

- 1) Rolle 1: Den der oplæser
- 2) Rolle 2: Den der gengiver handlingen i det læste
- 3) Rolle 3: Den der giver en overskrift til det læste

Læs ½ - 1 side før i bytter roller (jeg har markeret det i teksten).

Bilag 4: Svar – Bazar (Cooperative Learning)

Spørgsmål	Svar	Initialer
Spørgsmål 1		
Spørgsmål 2		
Spørgsmål 3		
Spørgsmål 4		
Spørgsmål 5		
Spørgsmål 6		
Spørgsmål 7		
Spørgsmål 8		
Spørgsmål 9		
Spørgsmål 10		

Bilag 5: Sammenligningsdiagram

Sammenligning af to tekster

Tekst 1	<i>Ligheder</i>	Tekst 2

De vigtigste ligheder mellem tekst 1 og tekst 2 er:

De vigtigste forskelle mellem tekst 1 og tekst 2 er:

Bilag 6: Evalueringsskemaer

Hvor godt kan du det faglige indhold?

1. Fagligt emne
2. Fagligt emne
3. Fagligt emne
4. Fagligt emne
5. Fagligt emne
6. Fagligt emne

Løbende evaluering

- Eksempler på små hurtige: Skriv svaret - brug 2-3 minutter
 - Exitkort: Hvad har du lært i dag om helsætning og ledsætning? Om tegnsætning? Hvad er vanskeligt for dig?
 - Huskekort: Skriv, hvad du husker om lyrik og epik!
 - Stop op og reflektér: Hvad lærer du lige nu? Hvad kan du bruge det til?
 - Hjælpekort: Skriv det, du synes er svært, som et spørgsmål. (Svarene kan samles fx i kategorier på tavlen)
 - Minutevaluering: Hvad er svært for dig lige nu?
 - Opsummeringskort: Skriv 2 vigtige ting, du har lært i dag!

1/10: Evaluering af avisforløb

	:-)		:-(
Jeg kender avisens genretræk			
Jeg kan kende forskel på informationsgenrer og opinionsgenrer			
Jeg kan kende forskel på subjektiv og objektiv			
Jeg kan beskrive artiklernes layout og bruge de rigtige begreber			
Jeg kan huske nyhedskriterierne			
Jeg ved hvad en partskilde, erfaringskilde og en ekspertkilde er			
Jeg kende til de forskellige aviser (omnibusavis, tabloidavis, nicheavis, lokalavis, gratisavis og netavis)			
Jeg ved, hvad nyhedstrekanten er			
Jeg ved, hvad en nyhedshistorie er			
Jeg kan kende forskel på et sagsinterview og en personinterview			
Jeg ved, hvad en anmeldelse er			
Jeg ved, hvad et læserbrev er			
Jeg kan forklare nyhedskriterierne (alle fem)			